

Torstai 7. toukokuuta 2009

Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien välisten suhteiden kehitys Lissabonin sopimuksen tultua voimaan

P6_TA(2009)0388

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. toukokuuta 2009 Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien välisten suhteiden kehityksestä Lissabonin sopimuksen tultua voimaan (2008/2120(INI))

(2010/C 212 E/13)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Amsterdamin sopimukseen liitetyn pöytäkirjan kansallisten kansanedustuslaitosten asemasta Euroopan unionissa,
- ottaa huomioon Amsterdamin sopimukseen liitetyn pöytäkirjan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 12 artiklan,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimukseen liitetyn pöytäkirjan kansallisten kansanedustuslaitosten asemasta Euroopan unionissa ja erityisesti sen 9 artiklan,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimukseen liitetyn pöytäkirjan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta,
- ottaa huomioon 7. helmikuuta 2002 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien suhteista Euroopan rakentamisessa ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon Euroopan unionin parlamenttien yhteisöasioita käsittelevien elinten XXVIII konferenssissa (COSAC) 27. tammikuuta 2003 hyväksytyt hallitusten ja parlamenttien välisiä suhteita yhteisöasioissa koskevat suuntaviivat (ohjeelliset vähimmäisstandardit) ("Kööpenhaminan parlamentaariset suuntaviivat") ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 21. kesäkuuta 2008 annetut, parlamenttien välistä yhteistyötä Euroopan unionissa koskevat suuntaviivat ⁽³⁾,
- ottaa huomioon Pariisissa 4. marraskuuta 2008 pidetyn COSACin XL konferenssin päätelmät ja erityisesti niiden 1 kohdan,
- ottaa huomioon Irlannin parlamentin maan tulevaisuutta Euroopan unionissa käsittelevän alivaliokunnan marraskuussa 2008 antaman mietinnön ja etenkin sen tiivistelmän 29–37 kohdan, joissa edellytettiin kattavasti parlamentaarisen valvonnan vahvistamista kansallisten hallitusten toimiessa neuvoston jäseninä,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
- ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioden valiokunnan mietinnön sekä ulkoasiainvaliokunnan ja kehitysyhteistyövaliokunnan lausunnot (A6-0133/2009),

⁽¹⁾ Perustuu perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioden valiokunnan mietintöön A5-0023/2002 (Napolitanon mietintö) (EYVL C 284 E, 21.11.2002, s. 322).

⁽²⁾ EUVL C 154, 2.7.2003, s. 1.

⁽³⁾ Tarkistettu laitos, josta sovittiin Lissabonissa 20.–21. kesäkuuta 2008 pidetyssä Euroopan unionin parlamenttien puhemiesten konferenssin kokouksessa.

Torstai 7. toukokuuta 2009

- A. katsoo, että koska Euroopan parlamentti antoi viimeisimmän päätöslauselmansa suhteista kansallisiin parlamentteihin vuonna 2002, nyt on uudelleenarvioinnin aika,
- B. ottaa huomioon, että kansalaiset ovat unionin tasolla suoraan edustettuina Euroopan parlamentissa ja että jäsenvaltioita edustaa neuvostossa niiden kulloinkin hallitus, joka puolestaan on demokraattisesti vastuussa vastaavalle kansalliselle parlamentille (ks. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 2 kohta, sellaisena kuin se on Lissabonin sopimuksen mukaisessa muodossa); katsoo, että Euroopan unionissa tarvittavan parlamentarismien vahvistamisen täytyy siksi perustua kahteen tekijään: yhtäältä Euroopan parlamentin toimivallan vahvistamiseen kaikessa unionin päätöksenteossa sekä toisaalta kansallisten parlamenttien toimivallan vahvistamiseen suhteessa maiden omiin hallituksiin,
- C. toteaa, että kansallisten parlamenttien edustajat ja Euroopan parlamentin edustajat sekä nämä ja liittymisneuvotteluja käyvien maiden parlamenttien edustajat tekivät erinomaista yhteistyötä Eurooppa-valmistelukunnassa,
- D. toteaa, että kansanedustuslaitosten konferenssin järjestäminen tietyistä aiheista harkintavaiheen aikana on osoittautunut hyväksi ajatukseksi, joten tähän käytäntöön voitaisiin tukeutua uudelleen uutta valmistelukuntaa muodostettaessa tai vastaavien tilaisuuksien yhteydessä,
- E. katsoo, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien suhteet ovat huomattavasti parantuneet ja monipuolistuneet viime vuosina ja että yhä enemmän toimintaa harjoitetaan sekä parlamenttien että niiden valiokuntien tasolla,
- F. katsoo, että kehitettäessä suhteita jatkossa olisi otettava huomioon nykykäytäntöjen ansiot ja haittapuoleet,
- G. katsoo, että Lissabonin sopimuksella kansallisille parlamenteille myönnetty, erityisesti toissijaisuusperiaatteeseen liittyvät uudet toimivaltuudet rohkaisevat niitä osallistumaan unionin tasolla tapahtuvaan politiikan laadintaan aktiivisesti jo varhaisessa vaiheessa,
- H. katsoo, että parlamenttien välisen yhteistyön kaikissa muodoissa olisi noudatettava kahta peruseriaa: tehokkuuden lisäämistä ja parlamentaarista demokratiaa,
- I. katsoo, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien ensisijaisena tehtävänä on osallistua lainsäädäntöprosessiin ja valvoa poliittisia valintoja kansallisella ja yhteisön tasolla; katsoo, että tämä ei tee turhaksi yhteisen edun puolesta tehtävää läheistä yhteistyötä varsinkaan unionin lainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä,
- J. katsoo, että on asianmukaista laatia poliittisia suuntaviivoja, joiden pohjalta Euroopan parlamentin edustajat ja elimet voivat päättää toimista, jotka koskevat sen suhteita kansallisiin parlamentteihin sekä Lissabonin sopimuksen kansallisia parlamentteja koskevien määräysten toimeenpanoa,

Lissabonin sopimuksen panos suhteiden kehittämiseen

1. suhtautuu myönteisesti Lissabonin sopimuksella (eli "parlamenttien sopimuksella") kansallisille parlamenteille myönnettyihin tehtäviin ja oikeuksiin, jotka lisäävät niiden merkitystä Euroopan unionin poliittisissa prosesseissa; ja katsoo, että nämä oikeudet voidaan jakaa kolmeen luokkaan:

Tietoa

- vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyvien toimien arvioinnista
- sisäistä turvallisuutta käsittelevän pysyvän komitean toiminnasta

Torstai 7. toukokuuta 2009

- perussopimusten muuttamista koskevista ehdotuksista
- unionin jäseneksi liittymistä koskevista hakemuksista
- yksinkertaistetuista perussopimusten muutoksista (kuusi kuukautta ennen päätöksen tekemistä)
- ehdotuksista perussopimuksia täydentäviksi toimiksi;

Aktiivinen osallistuminen

- unionin moitteettomaan toimintaan (yleismääräys)
- Europolin ja Eurojustin valvontaan yhdessä Euroopan parlamentin kanssa
- perustamissopimuksen muuttamista käsitteleviin sopimisiin;

Vastustus, joka koskee

- toissijaisuusperiaatteen vastaista lainsäädäntöä ”keltaisen kortin” ja ”oranssin kortin” menettelyillä
- yksinkertaistetulla menettelyllä hyväksyttäviä perustamissopimuksen muutoksia
- siviilioikeudellisia kysymyksiä (perheoikeus) koskevia oikeudellisen yhteistyön toimia
- toissijaisuusperiaatteen rikkomista panemalla vireille kanne yhteisöjen tuomioistuimessa (sikäli kun tämä on kansallisen oikeusjärjestyksen mukaan mahdollista);

Nykyiset suhteet

2. toteaa tyytyväisenä, että sen suhteet kansallisiin parlamenteihin ja niiden jäseniin ovat kehittyneet melko myönteisesti viime vuosina, mutta eivät vielä riittävästi, etenkin seuraavien yhteistoimintamuotojen avulla:

- parlamentaariset yhteiskokoukset monialaisista kysymyksistä, jotka eivät kuulu yksittäisen valiokunnan toimivaltaan
- säännölliset, vähintään kaksi kertaa puolessa vuodessa pidettävät valiokuntien yhteiskokoukset
- parlamenttien väliset valiokuntatason ad hoc -kokoukset Euroopan parlamentin tai neuvoston puheenjohtajavaltion parlamentin aloitteesta
- parlamenttien väliset kokoukset valiokuntien puheenjohtajien tasolla
- parlamenttien puhemiesten tasolla tehtävä yhteistyö Euroopan unionin parlamenttien puhemiesten konferenssissa
- kansallisten parlamenttien jäsenten vierailut Euroopan parlamenttiin ja osallistuminen vastaavien eri alojen valiokuntien kokouksiin

Torstai 7. toukokuuta 2009

- Euroopan tason poliittisten ryhmien tai puolueiden kokoukset, joissa poliitikot kaikista jäsenvaltioista tapaavat Euroopan parlamentin jäseniä;

Tulevat suhteet

3. on sitä mieltä, että olisi kehitettävä uusia lainsäädäntömenettelyä edeltävän ja sen jälkeisen vuoropuhelun muotoja Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien välille;
4. kehottaa kansallisia parlamentteja vahvistamaan pyrkimyksiään saada kansalliset hallitukset vastaamaan siitä, miten ne hallinnoivat EU:n varojen käyttöä; kehottaa kansallisia parlamentteja tarkastelemaan kansallisten vaikutustenarviointien laatua sekä tapaa, jolla kansalliset hallitukset saattavat EU:n oikeutta osaksi kansallista oikeusjärjestystä ja toteuttavat EU:n politiikkaa sekä rahoitusohjelmia valtion, alueiden ja paikallisviranomaisten tasolla; kehottaa kansallisia parlamentteja valvomaan tarkoin Lissabonin esityslistaan liittyvien kansallisten toimintaohjelmien raportointia;
5. katsoo, että on asianmukaista tarjota kansallisille parlamenteille tukea, kun ne tarkastelevat lainsäädäntöehdotuksia ennen niiden käsittelyä unionin lainsäädäntövaltaa käyttävissä elimissä ja kun ne valvovat tehokkaasti hallitustensa toimia neuvostossa;
6. toteaa, että eri alojen valiokuntien säännölliset kahdenväliset yhteiskokoukset sekä Euroopan parlamentin kutsusta järjestettävät valiokuntatason ad hoc -kokoukset mahdollistavat vuoropuhelun nykyisten tai suunniteltujen säädösten tai poliittisten aloitteiden käsittelyn varhaisessa vaiheessa, ja niitä olisi siksi jatkettava ja kehitettävä järjestelmällisesti vastaavien valiokuntien pysyväksi verkostoksi; katsoo, että ennen tällaisia kokouksia tai niiden jälkeen voidaan pitää valiokuntatason kahdenvälisiä ad hoc -kokouksia, joissa käsitellään kansallisia erityiskysymyksiä; ja katsoo, että valiokuntien puheenjohtajakokoukselle voitaisiin siten antaa tehtäväksi laatia ohjelma eri alojen valiokuntien kansallisten parlamenttien kanssa harjoittamasta toiminnasta ja sovittaa tätä toimintaa yhteen;
7. huomauttaa, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien valiokuntien puheenjohtajien väliset kokoukset, kuten ulkoasiainvaliokuntien, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntien puheenjohtajien tapaamiset, ovat sen ansiosta, että osanottajien määrä on rajoitettu, myös tietojen ja näkemysten vaihdon väline;
8. katsoo, että muillakin kuin edellä mainituilla yhteistyömuodoilla on mahdollista edistää tehokkaasti Euroopan poliittisen alueen luomista ja että niitä tulisi kehittää edelleen ja monipuolistaa;
9. toivoisi tässä yhteydessä kansallisilta parlamenteilta innovaatioita, kuten Euroopan parlamentin jäsenille annettavaa oikeutta tulla kutsutuiksi kerran vuodessa pitämään puheenvuoron kansallisten parlamenttien täysistunnoissa, osallistua neuvoa-antavassa ominaisuudessa Eurooppa-asioiden valiokuntien kokouksiin, osallistua valiokuntien kokouksiin niiden käsitellessä niiden toimialaan kuuluvia Euroopan unionin säädöksiä tai osallistua vastaavien poliittisten ryhmien kokouksiin neuvoa-antavassa ominaisuudessa;
10. suosittaa, että annetaan Euroopan parlamentin valiokunnille riittävästi määrärahoja, jotta ne voivat järjestää kokouksia kansallisten parlamenttien vastaavien valiokuntien kanssa ja jotta Euroopan parlamentin esittelijät voivat tavata kansallisia parlamentteja edustavia vastaavia tehtäviä hoitavia kollegoitaan, ja kehottaa tutkimaan, voidaanko luoda tekniset edellytykset kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin eri valiokuntien esittelijöiden välisille videokonferensseille;
11. uskoo, että Lissabonin sopimuksella kansallisille parlamenteille annetut toissijaisuusperiaatteen noudattamista koskevat laajemmat valtuudet mahdollistavat yhteisön lainsäädäntöön vaikuttamisen ja sen valvonnan varhaisessa vaiheessa ja edistävät osaltaan lainsäädännön parantamista ja edistävät lainsäädännön johdonmukaisuutta Euroopan unionin tasolla;

Torstai 7. toukokuuta 2009

12. toteaa, että kansallisille parlamenteille annetaan ensi kertaa Euroopan unionin asioita koskeva määritely rooli, joka on erillään kansallisten hallitusten roolista, edistää demokraattisen valvonnan vahvistamista ja lähentää unionia kansalaisiin;
13. muistuttaa, että kansallisten parlamenttien tulee valvoa kansallisten hallitusten toimintaa ensi kädessä asian kannalta merkityksellisten perustuslaillisten sääntöjen ja lakien mukaisesti;
14. korostaa, että kansalliset parlamentit ovat merkittäviä toimijoita EU:n oikeuden täytäntöönpanossa ja että olisi hyvin tärkeää luoda mekanismi tämän alan parhaiden käytäntöjen vaihtamista varten;
15. huomauttaa tässä yhteydessä, että parlamenttien välisen sähköisen tiedonvaihtofoorumin, IPEX-verkoston⁽¹⁾, perustaminen on merkittävä edistysaskel, sillä sen avulla voidaan tarkastella reaaliaikaisesti EU:n asiakirjoja voidaan kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin tasolla ja tarvittaessa sitä, miten kansalliset parlamentit saattavat ne osaksi kansallista oikeusjärjestystä; pitää siksi tarpeellisena, että tätä Euroopan parlamentin teknisesti kehittämää ja ylläpitämää järjestelmää varten on asianmukaisesti varoja;
16. kaavailee kansallisten parlamenttien ja komission välisen lainsäädäntömenettelyä edeltävän vuoropuhelun nykyistä järjestelmällisempää seurantaa (niin kutsuttu Barroson aloite) saadakseen tietoa kansallisten parlamenttien kannoista lainsäädäntöprosessin varhaisvaiheessa; kehottaa kansallisia parlamenteja saattamaan tässä yhteydessä annetut kannat samalla myös Euroopan parlamentin saataville;
17. pitää myönteisenä, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien yhteistyön kehittämisessä on onnistuttu ulkoasioiden, turvallisuuden ja puolustuksen sarjoilla;
18. tunnustaa, että kansallisilla parlamenteilla on merkittävä rooli yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta (YUTP) ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta (ETPP) käytävän kansallisen keskustelun tiedottajina;
19. toteaa uudelleen huolestuneena, että parlamentit pitävät YUTP:n ja ETPP:n rahoitusta koskevaa vastuuta riittämättömänä, ja siksi Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien yhteistyötä on parannettava, jotta näiden politiikan alojen kaikki näkökohdat saadaan demokraattiseen valvontaan⁽²⁾;
20. Edellyttää johdonmukaisuuden ja tehokkuuden vuoksi sekä päällekkäisyyden välttämiseksi, että Länsi-Euroopan unionin (WEU) parlamentaarinen yleiskokous lakkautetaan, kun WEU sulautuu Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä täysin ja lopullisesti Euroopan unioniin;

COSACin rooli

21. katsoo, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien on tiiviissä yhteistyössä määriteltävä COSACin tuleva rooli ja että COSACin tulisi Amsterdamin sopimukseen liitetyn kansallisten kansanedustuslaitosten asemaa Euroopan unionissa koskevan pöytäkirjan mukaisesti pysyä ensisijaisesti tiedonvaihdon sekä yleisistä poliittisista aiheista ja kansallisten hallitusten valvonnan parhaista toimintatavoista käytävän keskustelun foorumina⁽³⁾; katsoo, että tiedonvaihdossa ja keskustelussa olisi myös keskityttävä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskeviin lainsäädäntötoimiin sekä toissijaisuusperiaatteen noudattamiseen Euroopan unionin tasolla;

(1) "Joint Parliamentary Meetings". IPEX-tietokanta (Interparliamentary EU Information Exchange) otettiin virallisesti käyttöön heinäkuussa 2006.

(2) Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välillä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja moitteettomasta varainhoidosta 17. toukokuuta 2006 tehty toimielinten sopimus (EUVL C 139, 14.6.2006, s. 1) ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 artiklan 3 kohta.

(3) Ks. edellä mainitut hallitusten ja parlamenttien välisiä suhteita yhteisöasioissa koskevat suuntaviivat (ohjeelliset vähimmäisstandardit).

Torstai 7. toukokuuta 2009

22. aikoo päättäväisesti hoitaa tehtävänsä tinkimättä, täyttää COSACin toimintaan liittyvät velvollisuutensa ja antaa edelleen teknistä tukea COSACin sihteeristölle ja kansallisten parlamenttien edustajille;
23. muistuttaa, että Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien COSACin puitteissa toteuttamien toimien on täydennettävä toisiaan, eikä ulkopuolisten tahojen saa antaa hajauttaa tai käyttää väärin niitä;
24. katsoo, että Euroopan parlamentin asiaan erikoistuneiden valiokuntien tulisi osallistua nykyistä voimakkaammin COSACin kokousten valmisteluun ja edustukseen niissä; katsoo, että perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan puheenjohtajan olisi johdettava parlamentin valtuuskuntaa ja että valtuuskunnan olisi koostuttava kulloisenkin COSACin kokouksen esityslistalla olevia aiheita käsittelevien valiokuntien puheenjohtajista ja esittelijöistä; pitää suotavana, että puheenjohtajakokoukselle ja parlamentin jäsenille tiedotetaan kunkin kokouksen jälkeen COSACin kokousten edistymisestä ja tuloksista;

*

* *

25. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

Kansalaisaloitetta koskevien määräysten täytäntöönpano

P6_TA(2009)0389

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. toukokuuta 2009, jossa komissiota kehoitetaan tekemään ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansalaisaloitetta koskevien määräysten täytäntöönpanosta (2008/2169(INI))

(2010/C 212 E/14)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 192 artiklan toisen kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta 13. joulukuuta 2007 Lissabonissa allekirjoitetun Lissabonin sopimuksen,
- ottaa huomioon sopimuksen Euroopan perustuslaista ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 20. helmikuuta 2008 antamansa päätöslauselman Lissabonin sopimuksesta ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 19. tammikuuta 2006 antamansa päätöslauselman harkintakaudesta: Euroopan unionista käydyin keskustelun arvioinnin rakenne, teemat ja taustaa ⁽³⁾,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 39 ja 45 artiklan,
- ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön ja vetoamusvaliokunnan lausunnon (A6-0043/2009),

⁽¹⁾ EUVL C 310, 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0055.

⁽³⁾ EUVL C 287 E, 24.11.2006, s. 306.